

KARTA KURSU

Nazwa	Współczesne problemy socjologiczne
Nazwa w j. ang.	Current Sociological Problems

Kod		Punktacja ECTS*	4
-----	--	-----------------	---

Koordinator	dr Radosław Marzęcki	Zespół dydaktyczny
-------------	----------------------	--------------------

Opis kursu (cele kształcenia)

Celem kursu jest zapoznanie studentów z najważniejszymi obszarami zainteresowań współczesnej socjologii, wskazanie relacji między szeroko rozumianym społeczeństwem a sferą polityki i ekonomii oraz między sferą prywatną a sferą publiczną. Duży nacisk zostanie położony na wypracowanie u studentów umiejętności socjologicznego postrzegania świata (wyobraźnia socjologiczna), interpretowania zjawisk społecznych i politycznych, jak również analizy i wykorzystania w praktyce badawczej i życiu codziennym socjologicznych danych empirycznych.

Warunki wstępne

Wiedza	Posiada usystematyzowaną wiedzę z zakresu socjologii ogólnej
Umiejętności	Potrafi poszerzać wcześniej zdobytą wiedzę i pracować z tekstem źródłowym
Kursy	Socjologia ogólna

Efekty kształcenia

Wiedza	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
--------	-----------------------------	-------------------------------------

	W01, Ma elementarną wiedzę o normach (prawnych, moralnych, religijnych) organizujących struktury i instytucje społeczne, rządzących nimi prawidłowościach oraz ich źródłach, naturze, zmianach i sposobach wpływania na ludzkie zachowania	K1_W02
	W02, Ma podstawową wiedzę z zakresu współczesnych modeli i rodzajów kontroli społecznej, głównych jej instytucji i stosowanych środków w utrzymywaniu porządku społecznego w państwie	K1_W04
	W03, Zna główne sposoby wyjaśniania zachowań dewiacyjnych, rodzaje dewiacji w sferze prywatnej i publicznej	K1_W04
	W04, Posiada wiedzę o obiektywnych i subiektywnych determinantach polityki, w szczególności o przeobrażeniach uwarstwienia społecznego i świadomości społecznej	K1_W02 K1_W04
	W05, Zna podłoże, przebieg, skalę i społeczne konsekwencje głównych procesów zachodzących we współczesnej Polsce i świecie	K1_W03 K11_W02

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Umiejętności	U01, Posiada zdolność aplikacji ogólnych kategorii pojęciowych do analizy wybranych zjawisk i procesów społecznych	K1_U01
	U02, Potrafi integrować i poszerzać wiedzę socjologiczną, łączyć ją z percepcją tekstów źródłowych oraz formułowaniem opinii na temat bieżących wydarzeń społecznych i politycznych	K1_U02
	U03, Potrafi identyfikować wartościowe źródła danych do opisu i wyjaśniania istotnych problemów społeczno-politycznych współczesnego świata	K1_U02 K1_U03
	U04, Potrafi rozróżniać stanowiska, prawidłowo je charakteryzować oraz prezentować własny punkt widzenia	K1_U01

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Kompetencje społeczne	K01, Podziela pogląd o konieczności stosowania zarówno w działaniach prywatnych jak i publicznych stałych standardów normatywnych, w tym zwłaszcza norm etycznych.	K1_K03
	K02, Jest w stanie inicjować działania mające na celu przeciwdziałanie negatywnym konsekwencjom wybranych zjawisk i procesów społecznych.	K1_K02
	K03, Potrafi komunikować się z różnymi środowiskami, dostrzegać ich swoistości i odmienności oraz kreować tolerancyjne postawy w bliższym i dalszym otoczeniu.	K1_K01 K1_K04

Organizacja studia stacjonarne											
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach									
		A		K		L		S		P	E
Liczba godzin											
	30	15									

Organizacja studia niestacjonarne											
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach									
		A		K		L		S		P	E
Liczba godzin											
	20										

Opis metod prowadzenia zajęć-studia stacjonarne

Wykład: wykład konwersatoryjny, którego celem jest zwrócenie uwagi studenta na określoną liczbę problemów, które powinny pobudzać refleksję nad rolą socjologa w opisie, wyjaśnianiu i prognozowaniu zjawisk społeczno-politycznych.

Ćwiczenia: metoda projektu zakończona wizualną prezentacją oraz subiektywnym komentarzem ze strony studentów.

Opis metod prowadzenia zajęć-studia niestacjonarne

Wykład: wykład konwersatoryjny, którego celem jest zwrócenie uwagi studenta na określoną liczbę problemów, które powinny pobudzać refleksję nad rolą socjologa w opisie, wyjaśnianiu i prognozowaniu zjawisk społeczno-politycznych.

Formy sprawdzania efektów kształcenia

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01								X	X				
W02								X	X				
W03								X	X				
W04								X	X				
W05								X	X				
U01							X	X					
U02							X	X					
U03							X	X					
U04							X	X					
K01							X	X					
K02							X	X					
K03							X	X					

Kryteria oceny

Warunkiem uzyskania pozytywnej oceny są:

- obecność na zajęciach
- merytoryczny udział w dyskusjach
- zaangażowanie w pracę nad projektem
- przedstawienie wyników pracy nad projektem
- umiejętność subiektywnego skomentowania danych wykorzystanych w pracy nad projektem

Uwagi

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

- 1) Wyobraźnia socjologiczna – socjologiczny sposób postrzegania rzeczywistości, która nas otacza. Uwzględnianie szerokich kontekstów dla funkcjonowania zjawisk społeczno-politycznych.
- 2) Zachowania zbiorowe i ruchy społeczne. Determinanty powstawania ruchów społecznych, uwarunkowania działań zbiorowych (emocje, wiedza, organizacja, czynniki obiektywne, rola liderów).
- 3) Władza i panowanie. Klasyczne i nowoczesne ujęcia władzy, charakter relacji, władza a panowanie, manipulacja i władza symboliczna.
- 4) Nierówności społeczne. Stratyfikacja społeczna, status, pozycja, rola społeczna. Podział klasowy i warstwowy. Czynniki statusu, bogactwo, prestiż, władza.
- 5) Rola kobiet w sferze publicznej. Uwarunkowania osiągania określonych pozycji społecznych. Rola wychowania i socjalizacji. Kulturowo uwarunkowane role społeczne kobiet i mężczyzn.
- 6) Kultura.
- 7) Społeczeństwo obywatelskie. Ujęcie teoretyczne i empiryczne. Wzory zachowań w sferze publicznej i politycznej.
- 8) Zaufanie i kapitał społeczny.
- 9) Konsumpcja i społeczeństwo konsumpcyjne. Organizacja społeczeństwa, zwyczaje zakupowe, dynamika zmian społecznych w tym zakresie i ich społeczno-polityczne konsekwencje.
- 10) Oddziaływanie mediów. Teorie opisujące wpływ mediów na jednostkę, spirala milczenia, agenda setting, mediatyzacja życia społecznego, tabloidyzacja.
- 11) Sondaże. Aspekty metodologiczne i praktyczne. Kryteria weryfikacji rzetelności badania sondażowego. Przykłady manipulacji opinią publiczną.
- 12) Młodzież. Specyfika grupy wiekowej i jej konsekwencje dla funkcjonowania systemu politycznego. Zmiana społeczna a wartości, style życia i postawy młodych obywateli.
- 13) Globalizacja i ponowoczesność.

Wykaz literatury podstawowej

1. P. Sztompka, Socjologia. Analiza społeczeństwa, Znak, Kraków 2002.
2. M. Marody, Jednostka po nowoczesności: perspektywa socjologiczna, Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR, Warszawa 2014.
3. R. K. Merton, Teoria socjologiczna i struktura społeczna, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1982.
4. E. Wnuk-Lipiński, Socjologia życia publicznego, Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR, Warszawa 2005.
5. A. Siemaszko, Granice tolerancji. O teoriach zachowań dewiacyjnych, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1993.
6. H. Domański, Struktura społeczna, Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR, Warszawa 2007.
7. M. Marody, A. Giza-Poleszczuk, Przemiany więzi społecznych, Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR, Warszawa 2004.
8. K. Slany, Alternatywne formy życia małżeńsko-rodzinnego w ponowoczesnym świecie, Zakład Wydawniczy NOMOS, Kraków 2002.
9. P. Sztompka, M. Kucia (red.), Socjologia. Lektury, Znak, Kraków 2005.
10. A. Jasińska-Kania, et alli (red.), Współczesne teorie socjologiczne T. 1, T. 2, Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR, Warszawa 2006.
11. A. Giddens, Nowoczesność i tożsamość : "Ja" i społeczeństwo w epoce późnej nowoczesności, PWN, Warszawa 2012.

Wykaz literatury uzupełniającej

1. J. Kurczewska (red.), Przemiany kulturowe we współczesnej Polsce : ramy, właściwości, epizody, Wydawnictwo Instytutu Filozofii i Socjologii PAN, Warszawa 2016.
2. J. Wojniak, Obywatel w społeczeństwie sieci : warunki i narzędzia społecznej partycypacji w ponowoczesnym świecie, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Pedagogicznego, Kraków 2016.

3. E. Hałas, Przez pryzmat kultury: dylematy badań nad współczesnością, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2015.
4. S. Ehrlich, Wiążące wzory zachowania. Rzecz o wielości systemów norm, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1995.
5. J. Turner, Struktura teorii socjologicznej, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2004.
6. H. Domański, O ruchliwości społecznej w Polsce, IFiS PAN, Warszawa 2004.
7. H. Domański, Ubóstwo w społeczeństwach postkomunistycznych, ISP PAN, Warszawa 2002/
8. M. Hamilton, M. Hirszowicz, Klasy i nierówności społeczne w perspektywie porównawczej, ISP PAN, Warszawa 1995.
9. P. Sztompka (red.), Imponderabilia wielkiej zmiany. Mentalność, wartości i więzi społeczne czasów transformacji, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1999.
10. P. Sztompka, Trauma wielkiej zmiany, ISP PAN, Warszawa 2000.
11. M. Marody, Wymiary życia społecznego. Polska na przełomie XX i XXI wieku, Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR, Warszawa 2002.
12. R. Putnam, Demokracja w działaniu, Znak, Kraków 1995.
13. W. Morawski, Zmiana instytucjonalna, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1998.
14. D. Bell, Kulturowe sprzeczności kapitalizmu, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1998.
15. E. Gellner, Narody i nacjonalizm, Piw, Warszawa 1995.
16. B. Berdyczowska, Mniejszości narodowe w Polsce. Praktyka po 1989 roku, Wydawnictwo Sejmowe, Warszawa 1998.
17. M. Kempy, A. Kapciak, S. Łoziński, U progu wielokulturowości. Nowe oblicza społeczeństwa polskiego, Oficyna Naukowa, Warszawa 1997.
18. A. Jasińska-Kania (red.), Trudne sąsiedztwa: z socjologii konfliktów narodowościowych, Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR, Warszawa 2001.
19. T. Paleczny, Nowe ruchy społeczne, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2010.
20. Z. Bauman, Globalizacja i co z tego dla ludzi wynika, PiW, Warszawa 2000.
21. K. Gilarek, Państwo narodowe a globalizacja – dynamika powstawania nowego ładu, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2003
22. R. Marzęcki, Młody obywatel we współczesnej demokracji europejskiej, Elipsa, Warszawa 2013.

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)-**studia stacjonarne**

Ilość godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	30
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	15
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	2
Ilość godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	23
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	30
	Przygotowanie do egzaminu	
Ogółem bilans czasu pracy		100
Ilość punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		4

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)-**studia niestacjonarne**

Ilość godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	20
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	2
Ilość godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	48
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	30
	Przygotowanie do egzaminu	
Ogółem bilans czasu pracy		100
Ilość punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		4